

61.

3. Рамський А. Ю., Арабаджи: Кіберстрахування в банківському секторі: ідентифікація ризиків та інструменти підтримки безпеки / Науковий вісник міжнародної асоціації науковців / Том 2, №2, 2023, – Київ, Київський університет імені Бориса Грінченка. Режим доступу: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47091/>

4. Microsoft Digital Defense Report 2025 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://cdn-dynmedia-1.microsoft.com/is/content/microsoftcorp/microsoft/msc/documents/presentations/CSR/Microsoft-Digital-Defense-Report-2025.pdf>

5. Річний звіт НБУ за 2022 рік – Power Banking [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2022.pdf

УДК 336.148

Гавриленко Н.Я., здобувач освіти,
Тарасенко І. О., науковий керівник
д.е.н., професор,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Державний фінансовий контроль (ДФК) є ключовим елементом системи державного управління, спрямованим на забезпечення законності, ефективності та раціональності використання ресурсів державного бюджету. Його значення особливо яскраво проявилось на тлі економічної нестабільності та інтеграції України до європейського економічного простору [1, 2, 3].

Сутність ДФК полягає в регулюванні формування, розподілу та використання ресурсів державного бюджету з метою виявлення порушень, запобігання зловживанням і підвищення ефективності управління бюджетом. Основною метою ДФК є забезпечення відповідності використання бюджетних ресурсів принципам законності, економії та ефективності. Державна аудиторська служба України (ДАСУ) займає центральне місце в системі державного фінансового контролю. Як центральний орган виконавчої влади, вона відповідає за реалізацію державної політики у цій сфері [5].

Система державного фінансового контролю в Україні структурована за кількома рівнями та включає як загальні, так і спеціалізовані органи контролю (див. табл. 1).

Таблиця 1

Організаційна структура державного фінансового контролю в Україні

Органи	Основні функції
<i>Органи загальної компетенції</i>	
Верховна Рада України	Контроль за бюджетом, затвердження і звітність
Президент України	Загальний контроль, гарантія законності
Кабінет Міністрів України	Реалізація фінансової політики, виконання бюджету
<i>Органи спеціальної компетенції</i>	
Рахункова палата	Зовнішній аудит бюджету
Державна аудиторська служба України	Аудит, ревізії, моніторинг закупівель
Міністерство фінансів України	Формування та контроль фінансової політики
Державна казначейська служба України	Контроль за рухом бюджетних коштів
Державна податкова служба України	Контроль надходжень до бюджету
Державна митна служба України	Контроль митних платежів
Держфінмоніторинг	Протидія відмиванню коштів
Національний банк України	Банківський нагляд
НКЦПФР	Контроль фондового ринку
<i>Правоохоронні органи</i>	
НАБУ, ДБР, СБУ, національна поліція	Виявлення фінансових правопорушень
<i>Органи місцевого рівня</i>	
Органи місцевого самоврядування	Муніципальний фінансовий контроль

Джерело: систематизовано авторами з використанням джерел [1, 2, 4, 5, 6]

Органи загальної компетенції здійснюють фінансовий контроль у межах своїх повноважень. Верховна Рада України контролює бюджетний процес, включаючи його прийняття, виконання та звітність про результати [1]. Парламентський нагляд за використанням міжнародних запозичень також має важливе значення в системі державного фінансового контролю. Президент України здійснює контроль, забезпечуючи законність видатків та затверджуючи відповідні правові документи. Контрольна функція Кабінету Міністрів України полягає у здійсненні фінансового контролю шляхом реалізації бюджетної, податкової і фінансової політики, а також через координацію діяльності інших органів виконавчої влади.

Органи спеціальної компетенції беруть безпосередню участь у здійсненні фінансового контролю. Рахункова палата контролює надходження і використання коштів державного бюджету [4], а ДАСУ проводить державний

фінансовий аудит, ревізії та інші контрольні заходи [5]. Важливу роль відіграють також органи, що забезпечують контроль у спеціалізованих сферах: Державна казначейська служба контролює рух бюджетних коштів, податкова та митна служби забезпечують наповнення бюджету, а Державна служба фінансового моніторингу забезпечує протидію легалізації незаконних доходів [6].

Основними напрямками ДФК є перевірка законності, ефективності та результативності використання ресурсів, достовірності фінансової звітності й дотримання законодавства у сфері закупівель [3]. Органи державного фінансового контролю мають широкі повноваження: проводити перевірки, отримувати документи, вимагати усунення порушень, застосовувати санкції та передавати матеріали до правоохоронних органів [3]. Діяльність органів фінансового контролю ґрунтується на принципах законності, незалежності, об'єктивності та прозорості [3].

До основних напрямів удосконалення системи ДФК в Україні на сучасному етапі доцільно віднести такі: (1) цифровізація ДФК, яка передбачає впровадження електронного аудиту (е-аудиту), автоматизованого аналізу даних, інтегрованих інформаційних систем та цифрових платформ моніторингу бюджетних коштів; (2) перехід від ревізійної до ризик-орієнтованої моделі контролю, що передбачає не лише виявлення порушень постфактум, а превентивне управління ризиками неефективного використання бюджетних ресурсів. Це відповідає міжнародним стандартам COSO та ISO 31000, а також євроінтеграційним вимогам; (3) посилення прозорості та підзвітності використання бюджетних коштів, що передбачає розвиток відкритих державних даних, інтегрованої звітності, публічного моніторингу бюджетних програм і використання міжнародної допомоги (Ukraine Facility та програм ЄС); (4) гармонізація системи державного фінансового контролю з європейськими стандартами (INTOSAI та ЄС), посилення незалежності Рахункової палати та впровадження сучасних підходів до державного аудиту; (5) посилення контролю за використанням міжнародної фінансової допомоги і коштів відновлення України; (6) розвиток кібербезпеки та захисту інформаційних систем контролю; (7) інституційне посилення органів ДФК; (8) запровадження елементів III та предикативної аналітики (для автоматичного виявлення аномалій, корупційних ризиків та прогнозування фінансових порушень).

Сучасний етап розвитку ДФК в Україні характеризується необхідністю його трансформації від переважно ревізійної моделі до інтегрованої цифрової системи ризик-орієнтованого аудиту, заснованої на принципах прозорості, підзвітності, цифровізації та відповідності європейським стандартам. Особливої актуальності набувають питання контролю за використанням міжнародної

фінансової допомоги, кіберстійкості інформаційних систем та впровадження інноваційних аналітичних інструментів в умовах воєнних викликів та післявоєнного відновлення України.

Література

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 08.05.2026).
2. Бюджетний кодекс України : Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 08.05.2026).
3. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> (дата звернення: 08.05.2026).
4. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19> (дата звернення: 08.05.2026).
5. Про Державну аудиторську службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-п> (дата звернення: 08.05.2026).
6. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 06.12.2019 № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20> (дата звернення: 08.05.2026).

UDC 336.14:364.3

Bulavynets O., PhD
West Ukrainian National
University, Ternopil, Ukraine

SOCIAL TRANSFERS IN THE CONTEXT OF PUBLIC FINANCE REFORM

Social transfers are the basic instrument of income redistribution in a modern state, through which the social function of public finances is implemented. They include a system of cash payments and in-kind assistance aimed at supporting households, reducing poverty and leveling socio-economic disparities. Reforming public finances involves rethinking the principles of formation and use of budget resources, which directly affects the architecture of social transfers. Traditional approaches, which were based on a wide coverage of recipients and a relatively even distribution of assistance, are gradually being replaced by more targeted mechanisms. Such a transformation is due to the need to increase the efficiency of budget